

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers

Blom, O.P.

Citation

Blom, O. P. (2017, October 19). *Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers*. De Bezige Bij, Amsterdam / Antwerpen. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/58726>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/58726>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/58726> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Blom, Onno

Title: Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers

Date: 2017-10-19

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/58726> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Blom, Onno

Title: Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers

Date: 2017-10-19

STELLINGEN

Behorende bij het proefschrift

HET LITTEKEN VAN DE DOOD

De biografie van Jan Wolkers

Onno Blom

1

De dood heeft de kunstenaar in Jan Wolkers wakker gekust.

2

Jan Wolkers is, ondanks het feit dat hij al jong aan het bestaan van God is gaan twifelen en de kerk zijns vaders niet meer wilde bezoeken, zijn hele leven een magisch denker gebleven.

3

Hoewel Jan Wolkers het als een tragedie ervoer dat hij niet naar de H.B.S. mocht, is het voor zijn schrijverschap profijtelijk geweest dat hij autodidact was.

4

Het succes van Jan Wolkers valt voor een groot deel te verklaren uit het feit dat hij een Hollandse meester is.

5

Om tot werkelijk begrip te komen over het werk van Jan Wolkers is het genre van de biografie bij uitstek geschikt.

6

‘Romanschrijven is wetenschap bedrijven zonder bewijs,’ stelde W.F. Hermans. Een biografie schrijven is literatuur bedrijven met bewijs.

W.F. Hermans, ‘Experimentele romans?’. *Het sadistische universum*. Amsterdam 1964, p. 108.

7

Veel schrijvers zijn slechte beoordelaars van hun eigen werk. De Duitse literair criticus Marcel Reich-Ranicki merkte terecht op: ‘Die meisten Schriftsteller verstehen von der Literatur nicht mehr als die Vögel von der Ornithologie.’

Marcel Reich-Ranicki, *Mein Leben*, München 1999.

8

Klikspaan heeft anderhalve eeuw na dato nog altijd gelijk: 'Het bestaan van Leiden hangt aan een haar: de Academie; snijdt het af, Leiden is weg.'

Klikspaan, 'De Academiestad'. *Studentenleven*. Leiden 1844, p. 11.

9

Voor François HaverSchmidt gold: Leiden verloren, rampspoed geboren. Hij moest zijn geesteskind Piet Paaltjens 'tussen twee biljarts' spoorloos laten verdwijnen en na zijn afscheid van de Sleutelstad was het met zijn zielenrust gedaan. 'Vaarwel, opium en wondijzers! Daar peil ik al de duizelingwekkende diepte weer van de vreselijke houw die mijn arm hoofd spleet, van de gruwelijke dolkstoot, die mijn jong hart doorpriemde, op de dag toen ik voor het laatst de poorten van Leiden de rug toekeerde.'

Brief F. HaverSchmidt aan mr. A. van Wessem. Leeuwarden, 27-12-1858.

10

Bibliofilie is een ongeneeslijke kwaal. Gerrit Komrij wist dat, maar was niet te beroerd om anderen ermee te besmetten. 'Maar niets kon me redden van de demon die me in zijn macht had, van de baarlijke duivel die mijn lijf en leden sprakeloos in zijn macht had.'

Gerrit Komrij, 'Bibliofilie'. *Verzonken boeken*. Amsterdam 1986, p. 104.

11

Toegankelijk schrijven is moeilijker dan hermetisch dichten.

12

Als het in heel Nederland regent, schijnt op Texel de zon.

13

Promoveren doe je voor je vader.